

efter Manges Mening, maa den lovgivende Magt have Indflydelse paa, hvad de geistlige Embedsmænd skulle have i Lønning, hvorledes de forskjellige Lønninger blive fordelte mellem Embederne, samt paa de øvrige Ting, som dermed staa i Forbindelse. Jeg skal sige, hvorfor jeg ikke tror, at det Spørgsmaal, om disse Midler ligefrem skulle flyde ind i Statskassen eller danne en Lønningsfond paa Finantsloven, er den værste Anstødssten for at komme tilrette om dette Lovforslag. Jeg er nemlig for mit Bedkommende aldeles overbevist om, at de Beregninger, hvorefter der vil blive Noget tilovers, naar alle Udgifter ere bestridte, ikke ville slaa til, men at der derimod vil vise sig et stort Minus, og at man, efter den Lønningsmaade, der er vedtagen i Lovforslaget, paa ingen Maade vil komme til et Overskud for Statskassen. Nei, vi maa tværtimod være belavede paa at lægge Dygtigt til, og altsaa vil det kunne forstaaes, at vi, som ere af den Anskuelse, at Indtægterne skulle indflyde i Statskassen, ikke kunne have denne Anskuelse af Hensyn til at gjøre Besparelser; det er langt fra. Vi maa være særlig opmærksomme paa, hvad vi ikke kunne beregne, men som upaatvivlelig vil følge af den Lønningsmaade, som nu sidst blev vedtagen i Folkethinget. Af denne Lønningsmaade følger for det Første, at hele Pensionsbeløbet udtages af Statskassen. Vi vide tilnærmelsesvis, hvad dette Beløb nu er, men vi vide ogsaa, at Præsterne ere Embedsmænd, der sidde i deres Embeder, egentlig saalænge de selv synes om det. De blive nu vistnok kun sjeldent affledigede, thi naar de ere svagelige og gamle og uskiftede til selv at bestyre deres Embede, saa faa de alligevel Lov til at sidde hen i Embedet imod at antage en Kapellan. Det er en gammel Praxis, og der kan vistnok siges Meget derimod, men saaledes ere nu engang Tilstanden. Men hvorledes vil Tilstanden blive, naar de vedkommende Embedsmænd og deres Enker blive pensionsberettigede efter de almindelige Pensionslove? Det er det, som paa langt nær ikke kan beregnes. En anden Ting maa vi ogsaa være belavede paa, og det er, at saasnart en saadan Lønningsmaade som den nu

foreslaaede bliver vedtagen, saa vil der komme Fordringer om at faa flere Embeder oprettede; disse Fordringer ville komme ligesaagodt fra Kommunernes Side som fra vedkommende Embedsmænds Side, og det ligger da meget nær, naar der idelig og idelig fremkommer saadanne Fordringer fra Befolkningen, at Folkethinget, der jo staaer den almindelig Befolkning nærmest — ja, jeg ønsker ikke at komme i noget Sikkert, men jeg tror ialfald, at vi Alle vide af Erfaring, at Folkethinget betragter sig som staaende den almindelige Befolkning nærmest — jeg siger altsaa, at vi maa være belavede paa, at, naar disse Fordringer fremkomme fra Kommunerne og Menighederne og derhos i høj Grad blive understøttede af Embedsmændene, saa vil Folkethinget ikke kunne modsætte sig, og jeg skal som Exempel nævne, hvad jeg som Medlem af Kirkekommissionen har hørt sige af Folk, der ere kjendte med Forholdene, at paa Thyen trængtes der allerede til 30 nye Embeder. Jeg tror altsaa, at hvis der er Noget, som har havt den Tanke med det foreliggende Lovforslag, at ville have fat i et Par Skilling for at bruge dem til andre Diemed end de kirkelige, saa kan det dog ialfald ikke have været nogen Hovedgrund, thi hvis der er Noget, der tror, at der vil blive Noget tilovers efter den Ordning, der her foreslaas, saa tage de fejl. Men derfor er der ligesuldt saa stærke Grunde baade fra Menighedernes, fra Embedsmændenes og fra Statens Standpunkt betragtet, der tale for at faa en Forandring i den nuværende Lønningsmaade, at, om ogsaa denne Forandring ikke sker taar, saa vil man dog vedblive at trænge paa saalænge, indtil man faaar den. Hvad saaledes Embedsmændene angaar, tillader jeg mig at sige, at vi just ikke behøve at forhaste os, thi vi have i dem en mægtig Allieret med Hensyn til denne Forandring, idet ingen Embedsklasse er i den Grad uheldig stillet som den geistlige Lønningerne ere jo saa ulige, at det ikke alene vækker Anstød og Misundelse, men ligefrem er skadeligt. Det er skadeligt for en Familie at have for lidt og undertiden ogsaa skadeligt at have for meget. Altsaa, vi kunne være aldeles overbeviste om, at ville ikke Andre røre ved Sagen, saa vil den ikke faa